

Reduktio Albertinkadulla – Filosofiakoulun esittely

J. L. Austinin kuuluisa huomio on, että filosofien tapausesimerkeissä esiintyvät useimmiten ”keskikokoiset kuivat tavarat”. Nyt tosi olevan virkaa saa kuitenkin toimittaa punaviinipullo, onhan pikkujoulu aika. Pullo on vihreä ja läpikuultava ja se kilahtaa kun sitä napauttaa kynnellä. Pöytä notkuu leipien, juustojen ja hedelmien painosta. ”Täällä ei oo aina tällasta”, Tuomas Nevanlinna toteaa.

Käynnissä on Kriittisen korkeakoulun pyörittämän Filosofiakoulun syyslukukauden viimeinen istunto. Paikalla on Nevanlinnan ja Miika Luodon lisäksi kahdeksan opiskelijaa, osa ensimmäisen, osa toisen vuoden opiskelijoita. Päivän aiheena on Husserlin *Fenomenologian idean* toinen luento. Helppoa ei Husserlin oppisanastoon perehtyminen ole, ja eteneminen on sen mukaan verikkaista ja huolellista. Luoto alustaa ja Nevanlinna esittää silloin tällöin joitakin tarkentavia kysymyksiä ja kommentteja. Myös opiskelijat kyselevät innokkaasti ja välillä keskustelua joudutaan jopa palauttamaan ruotuun, kun se uhkaa rönnyillä tekstin tematiikan ulkopuolelle. Luetaan ensin mitä Husserl sanoo!

Parin tunnin mittaisten alustusten lisäksi koulun työskentelymuotoihin kuuluvat oppilaiden kirjoittamat seminaarityöt sekä vastaanotot, joilla oppilaille tehdään pieniä lukupaketteja sekä tarpeen mukaan ohjataan seminaaritöiden tekemistä. Luentojen pitäjä vaihtuu viikoittain, toistaiseksi vierailleista saa nimekkään listan: Hannu Siveniuksesta Timo Kaitaroon, Mika Ojakankaasta Kirsti Määttäseen, Jakke Holvakselta Sami Santaseen,

Eero Ojasesta ja Pauliina Remeksestä Mikko Lahtiseen.

Filosofian juoksukilpailussa voittaa se, joka pystyy juoksemaan hitaimmin, kirjoitti Wittgenstein. Filosofiakoulun kantava ajatus on samansuuntainen: on mentävä alkuteksteihin ja edettävä sitten niiden parissa hitaasti ja perusteellisesti. Nevanlinna muistelee, että hän itse opiskeluaikoinaan tapasi lukea yksinomaan kommentaareja – vaikka samalla muistikin mielessään ”kunnioittaa” alkuperäistekstejä. Sittemmin hän on alkanut suhtautua kriittisemmin kommentaareihin ja asennoitunut klassikoihin niin, että ne ovat lähtökohtaisesti aina kiinnostavia, kunhan niihin malttaa paneutua.

Husserlin parissakaan ei hätäillä. Mitä voimme päivän tekstin perusteella sanoa pöydällä olevista esineistä? Mitä jää jäljelle vaikka tästä punkkupullosta kun sulkeistetaan kaikki paitsi se mikä on *todella* annettuna kokemuksessa? Ei nyt mennä vielä siihen, yritetään ensin kartoittaa mitä Husserl reduktiolla oikein tarkoittaa. Joudutte nyt valitettavasti jäämään joulunajaksi epätietoisuuteen, ympärillä olevien esineiden ontologinen status alkaa selvitä vasta kevätlukukaudella (edessä on todellinen *valkea joulu!*). Tämä voi tuntua tuskastuttavalta. ”Vaikka on kuinka monta vuotta vääntänyt, niin aina on alussa”, Luoto kuvaa filosofin perustilannetta. Tämä alusta aloittaminen pätee myös filosofian itsensä olemukseen ja mahdolliseen tehtävään. Jos asettaisimme filosofialle ennalta jonkin perusteen tai tehtävän, mikä estäisi ottamasta sitä itseään tarkastelun kohteeksi?

Koulun esittelytekstissä todetaan, että kurssien tarkoituksena on perehtyä ”filosofiaan sinänsä”. Sanamuodolla on Nevanlinnan mukaan tarkoitus tehdä selvä ero esimerkiksi valmennuskursseihin ja muuhun vastaavaan käytännön päämääriin tähtäävään filosofianopetukseen. ”Jos haluaisi, voisi sanoa, että Filosofiakoulussa etsitään totuutta – mutta tällä tarkoitetaan totuutta eräänlaisena horisonttina,

irrallaan mistään erityisestä sisällöstä. Vaikka en jaa populistista akateemisen filosofian kritiikkiä, akatemialla on ongelmansa, kuten eläminen apurahojen paineen alla. Keskeinen motiivi perustaa Filosofiakoulu on ollut sellaisen tilan luominen, jossa tällaisia paineita ei ole.”

Opiskelijat nimeävät kurssien saavutukseksi omien mielipiteiden ”omuuden” kyseenalaistamisen. ”Rahalle ei missään saa niin hyvää vastinetta kuin täällä!” huudahtaa eräs. ”On ollut hätkähdyttävää tulla kurssien mittaan huomaamaan kuinka pienen osan päivästä yleensä omistaa ajattelulle. Ja on lumoaavaa ajatella, että joku omistaa *koko elämänsä* ajattelulle. Siihen on lupa kaikilla, vaikka tuntuinkin että ei ole.”

Nevanlinna on kokenut opettamisen antoisaksi, koska opiskelijat ovat motivoituja ja avoimia. ”Filosofian opiskelussa ja opettamisessa tarvitaan kykyä liikkua erilaisissa rekistereissä, mikä mahdollistaa liikkuvuuden, avoimuuden ja joustavuuden suhteessa opetustilanteeseen. Sitten on tietysti opettajia, jotka pedagogian oppikirjan mukaan ovat mahdottomia tapauksia, mutta joiden karisma tai suvereeni sisällönhallinta enemmän kuin korvaavat joustavuudessa olevat puutteet.”

Filosofiakoulun opiskelijaksi voi hakea lähettämällä vapaamuotoisen hakemuksen Kriittisen korkeakoulun toimistolle (osoitteeseen Albertinkatu 27 a B 12, 00180 Helsinki). Hakuaika on käynnissä ja päättyy 31. elokuuta. Aiempia filosofian opintoja ei opiskelijoilta edellytetä. Lukukausimaksu on ensimmäisen vuoden opiskelijoilta 840 euroa / vuosi, toisen vuoden opiskelijoilta 280 euroa / vuosi. Lisätietoja saa osoitteesta:

www.kriittinenkorkeakoulu.fi.

Antti Arnkil